

HORT

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYVE

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	3
Hort bemutatása.....	5
Örökségünk.....	11
Eltérő karakterű településrészek.....	22
Építészeti útmutató	24
Öregfalu településrészre mértékadó megállapítások.....	25
Magasság.....	25
A tetőhajlásszög és tetőforma	26
Telepítés.....	29
Anyaghasználat, színek.....	29
Kerítések az Öregfaluban	30
Újtelep településrész.....	33
Magasság.....	33
A tetőhajlásszög és tetőforma	34
Telepítés.....	35
Anyaghasználat, színek.....	35
Kerítések az Újtelep lakóterületein.....	36
Újonnan beépülő lakóterületek	37
Természetvédelmi szempontból meghatározó területek.....	38
Mai példák, észrevételek.....	40
Kertek, udvarok.....	40
Erkélyek, tornácok.....	43
Homlokzatképzés	45
Közterületi növényzet	46
Hirdetések, reklámtáblák	53

1.

BEVEZETÉS

A településkép védelméről szóló 2016. LXXIV. törvény és a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet alkalmazásában Hort nagyközség településképi arculati kézikönyve a település esztétikus lakókörnyezetének kialakítása, illetve védelme érdekében készül. A kézikönyv szemléletformáló útmutatásként szolgál nemcsak a szakemberek, a települési döntéshozók, de az itt élő lakosság és az ideletelepülni vágyók számára is.

Az arculati kézikönyv a nagyközség településrészeit arculati jellemzőikkel, értékeikkel mutatja be, a településkép minőségi formálására vonatkozó javaslatokat tartalmaz, iránymutatást ad a településképhez illeszkedő építészeti elemekkel, beépítésekkel.

Az arculati kézikönyv célja, hogy bemutassa a község épített és természeti értékeit, a település építészeti arculatának jellemzőit, felhívja a figyelmet azokra a hétköznapi szépségekre, melyek létezésükkel észrevétlen meghatározzák környezetünket, hatnak lelkületünkre, hangulatunkra. Az épített és táji környezet minősége alapvetően határozza meg testi és lelki egészségünket, és megfelelő keretet adhat emberi méltóságunk kiteljesítéséhez is. Az életminőséget emelni képes épített és természeti környezet harmonikus együttélése alkotja a kulturális tájat, amelyet a helyi adottságokhoz alkalmazkodó minőségi, építészeti alkotások folyamatosan gazdagítanak. Iránymutatást, segítséget kívánunk adni, ezzel megkönnyítve az építetők számára a döntést.

Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem éppen a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása. A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem változtatást lehetővé

tevő kezdeményezés kíván lenni, ahogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbíródik.

2.

HORT BEMUTATÁSA

Hort Heves megye délnyugati részén, a Nagyalföld északi peremén, a Mátra déli vonulata alatt, Hatvantól keletre fekvő település.

Az M3-as autópálya áthalad a település közigazgatási területén. Magán a nagyközségen halad keresztül a Budapest-Miskolc közötti 3-as számú főútvonal, amely biztosítja a nagyközség Hatvan és Gyöngyös felőli megközelítését.

A település neve először Hurt néven 1250-ben került említésre. 1418-ban a Pálóczi család kapta zálogba, melyet később 1433-as királyi adománylevelével juttatott nekik birtokul. A középkor folyamán birtokosai közt a Pálócziakon kívül a Ráskayakat és a Dobókat találhatjuk meg.

A falu XVI. század végi elpusztulása után 1621-ben már ismét benépesedik.

A XX. században a település népessége dinamikus növekedésnek indult, a csúcspont a múlt század hatvanas éveiben volt, amikor is a népesség elérte a 4500 főt.

A II. világháborúban a községben és környékén is jelentős harcok folytak, ekkor robbantották fel egykori templomát.

A lakosság megélhetését korábban jellemzően a mezőgazdaság biztosította, a falu nevezetes volt dinnyéjéről. Manapság a településen élők többsége a környező városok (Hatvan, Gyöngyös, Budapest) ipari üzemeiben talál munkát.

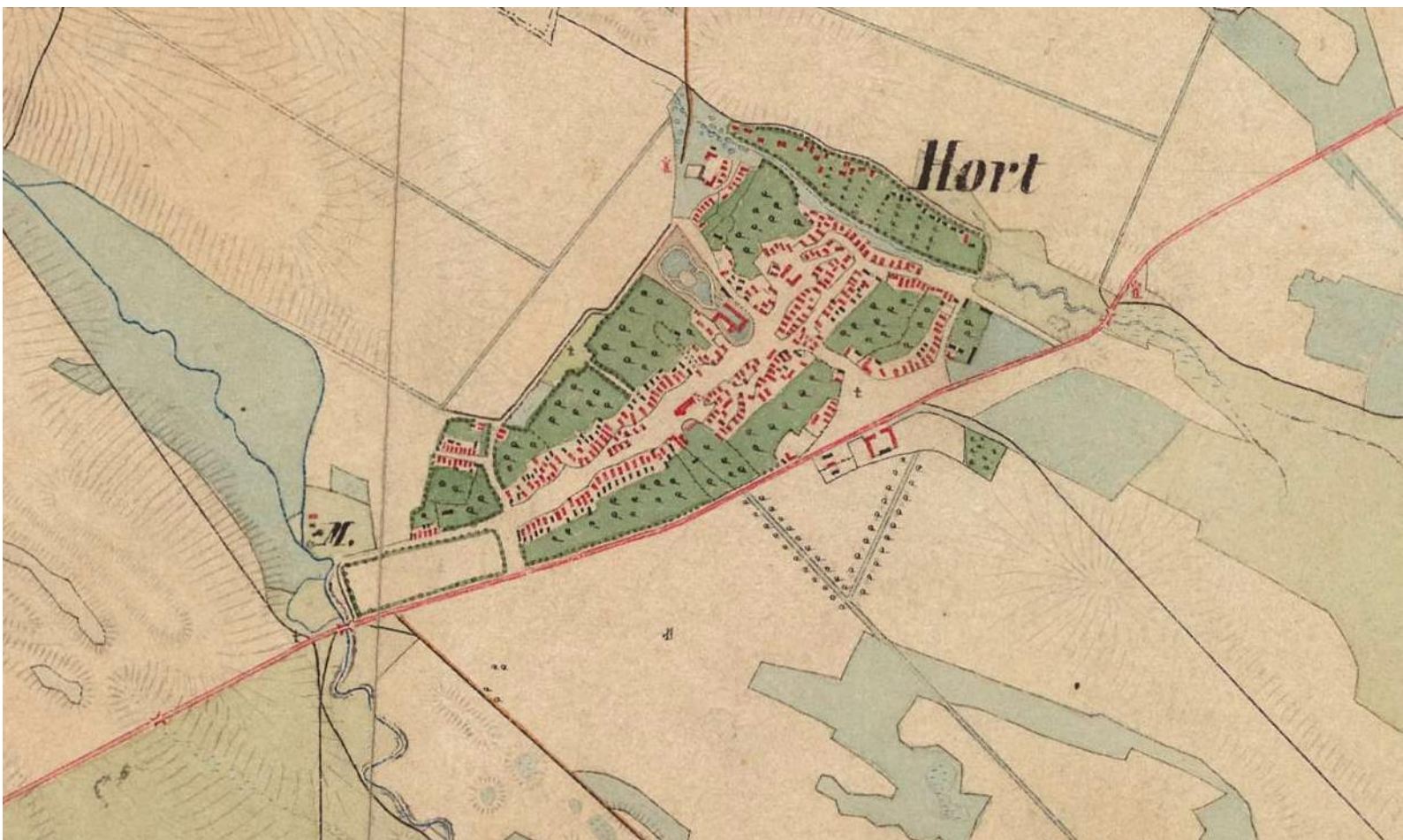
A feltételezhetően középkori eredetű Hort község jelenlegi szerkezetében is megőrizte történeti fejlődésének jellegzetes vonásait annak ellenére, hogy az évszázadok folyamán többször elpusztult, majd újra betelepült.

A rendelkezésre álló régi térképek alapján nyilvánvaló, hogy a település történeti magja a főúttól északra, a templom által kijelölt területen helyezkedik el, határozottan nem az országút két oldalára épült.

A korai időkben egyutcás falu széles, ún. vásáros utcája körülöleli a tengelyében sziget szerűen elhelyezkedő templomot. E körül a kijelölt központi hely körül telepedtek meg a község házai.

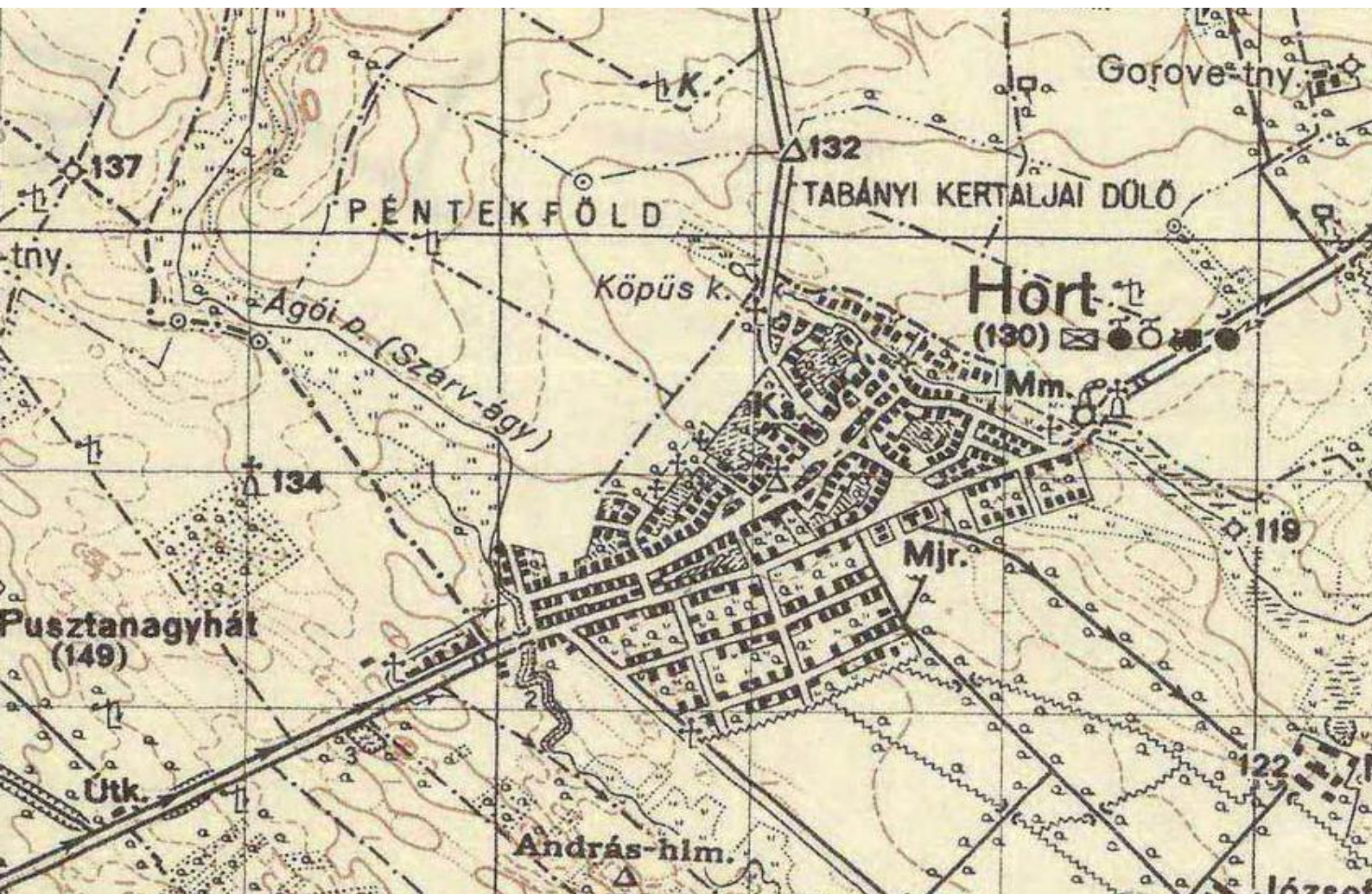
Az első térképi adatot jelentő Első Katonai Felmérés (1763-1787) egyutcás faluként ábrázolja a települést. Jól megfigyelhető, hogy keleti határán a Kertalja utca már megtalálható, de nyugati határán még nem éri el az Ágói-patakot. Az Ecsédre vezető keresztutcája megegyezik a mai Ady Endre utca nyomvonalával.

A Második Katonai Felmérés (1829-1866) ábrázolásán a településszerkezetben jelentős változásokat nem láthatunk, azonban a felfedezhető különbségek előre vetítik a település mai képét:

A község eléri mai nyugati határát az Ágói-patakot, kialakul a mai Temető-köz, a templomtól közvetlenül elérhető a sírkert, a templom mellett kialakul a községközpont másik centruma, a település urának lakhelyével, a kastélykerttel és megjelenik az országút déli oldalán egy a községhez tartozó tanya vagy majorság.

A község lélekszámának gyarapodása miatt az új lakás szükségletek kielégítése végett 1922-ben a 3-as úttól délre lévő területen megjelenik az első néhány parcella. Ennek az új községrésznek a jelentős bővülése az 1945-ös év után következett be és egészen napjainkig folytatódott.

A 3-as úttól délre eső területeken már nem a történeti fejlődésnek köszönhető szövetszerű utcarendszer jött létre, hanem (ha nem is tervezett, kimért) szabályos utcahálózat. Ez a községrész nem örökölte át a falu korábbi karakterét, nincs igazi központja és sajnos nincs valódi kapcsolata a régi településrészsel. Az új beépítés természetes határai és korlátozói a Szarv-ágy-patak és a Csányi út váltak.

Mivel a XIX. sz. végén épült vasútvonal csak a település igazgatási területét (határát) és nem a lakott belterületét érintette, a vasútvonal nem jelent meg településszervező erőként a

község életében. A későbbiekben néhány házzal az állomás közelében kiépült „MÁV-telep” nem meghatározó a település szerkezetben.

A mai Hort településképét elsősorban a 3-as út, mint főközlekedési útvonal határozza meg. A Kossuth Lajos út az, ahol minden átutazó az első benyomásokat szerzi a községről, dacára annak, hogy az utca nem halad át valódi község központon. A főút vízváltó is, délre a legújabbkori parcellázásokkal létrejött karakter nélküli lakóutcák szabályos hálózata található, északra az ősi településszerkezet és falu központ számos közintézménnyel, középülettel.

Magának a 3-as útnak jelentős az átmenő forgalma, de mégis jellemzően lakóházak alkotják az utcaképet. Ezt a beépítésében alacsonynak (fsz+t) mondható sűrűséget a volt mezőgép telephely és a Hősök-tere többszintes beépítettsége változtatja meg.

Az ősi főutca, a Bajcsy út az egykori falu szerkezetének a feltárulkozása. A széles utcában zárványszerűen beékelődött tömbök, és a Szabadság-tértől keletre tagolt halmazokra bomlott utcaszerkezet egyaránt megfigyelhető.

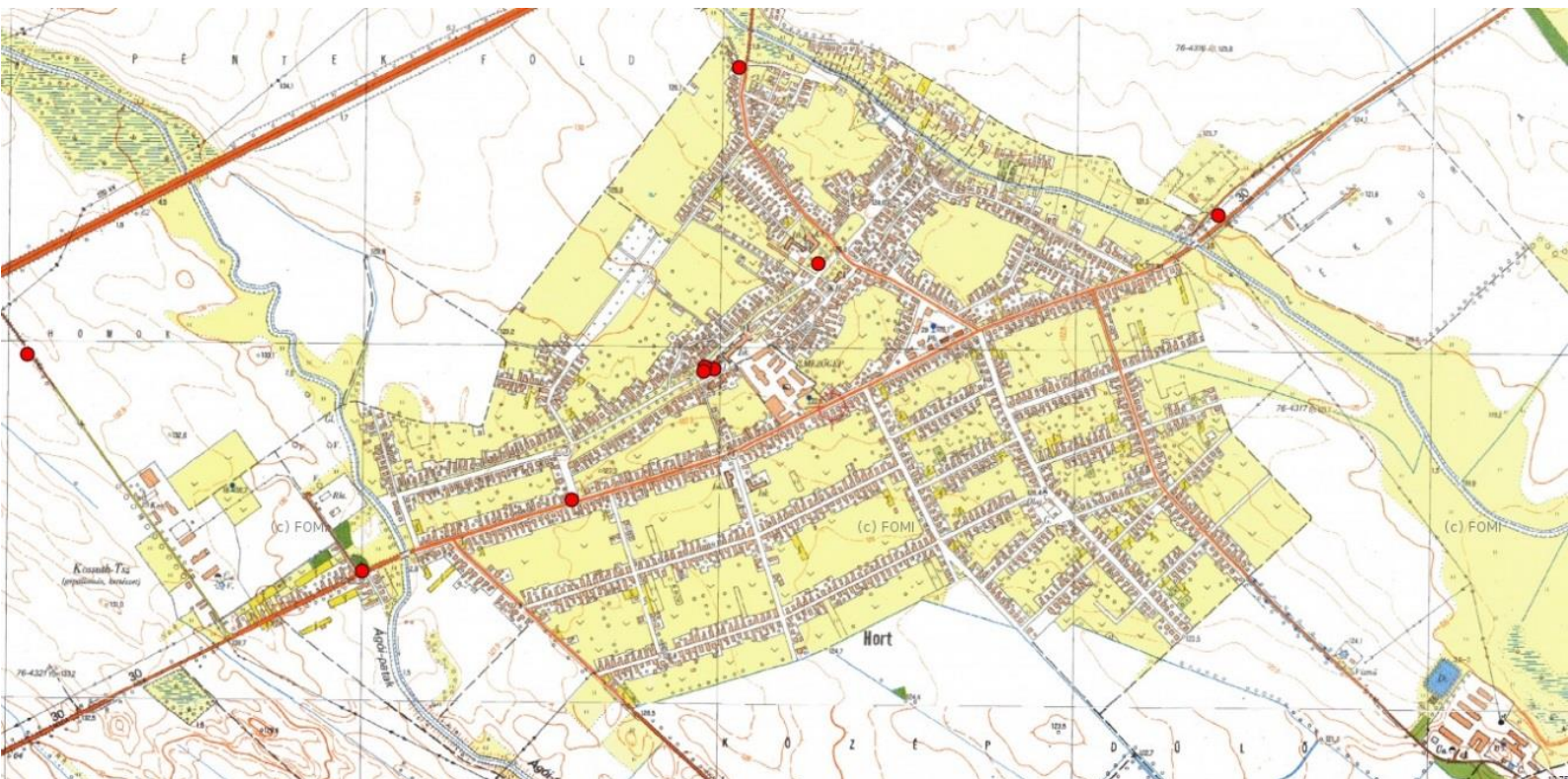

3.

ÖRÖKSÉGÜNK

A településre utaló első adatok Hortnál is a pápai tizedjegyzékig, azaz 1250-ig vezethetők vissza. A lajstromban, mint önálló plébánia szerepel. A középkor folyamán birtokosai között megtaláljuk a Pálóczyakat, majd Ráskayakat és Dobókat. A közelben található két másik községgel Agarccsal és Szekeressel együtt feltehetően a török hódoltság alatt néptelenedtek el. Később Hort, mint a hatvani szandzsák része újra benépesedik, azonban a két kisebb település már nem éledt újra. Ferdinánd alatt a Horti-birtokterületet párthívei (Alagi György és Temes Ferenc) kapják. Később II. Rákóczi Ferenc híveinek birtokába kerül. Így lesz új tulajdonosa Eszterházy Antal, majd Koháry András József. Végül a XVIII sz. végén vásárlás útján Illésházy József szerzi meg, majd házasság révén Batthyány György kapja, kiknek mintegy másfélszáz évig van a tulajdonában.

A település kialakulása óta többször elnéptelenedett, de újjáéledése során sikerült megtartania a történelmi településszerkezetet. A legrégebbi épületei túlnyomóan a 3-as számú főút északi oldalán helyezkednek el, és az ezen a területen kialakult telekstruktúra is a múltat idézi. A lakosság növekedésének következtében újabb lakóterületek alakultak ki főként a 3-as főút déli oldalán. Ezek a lakóterületek már nem követték a történelmi településszerkezet formavilágát, inkább a szabályos vonalvezetésű utcák, és előre megtervezett telektömbök jellemzik ezt a területrészt. A külterület tájképi megjelenésének legfontosabb eleme a környező szántóföldi művelésű mezőgazdasági környezet. Hort mezőgazdasági fő profilja a dinnye- és paradicsomtermesztés volt.

A településen egy műemlék található. Ez a Nepomuki Szent János szobor, amely a Szentlélek Eljövetelére Római Katolikus Templom előtt áll a történelmi településrész központjában.

Jelenleg nincs a településen helyi védett örökségi érték. Fontos megjegyezni, hogy a település arculatát, identitását erősítő épületek, alkotások megtalálhatók a településen.

Hortnak a tatárjárás után már saját plébániája volt. 1696-ban kőtemplom épült, mely 1720-ban Szentlélek tiszteletére néven kerül említésre. A templom átépítésre került és 1820-ban restauráláson esett át.

A volt apácázárda épülete, mely jelenleg az egészségközpont, és a Wintenberg kastély megmaradt szárnya is figyelmet érdemel, mely a község közösségi háza, könyvtára egyben.

A kastély egy részének lebontása után, annak helyén épült a kultúrház.

A könyvtár 1975-ben költözhetett be a ma is használt helyiségekbe - a régi Batthyány, majd Wintenberg kastély istálló részébe. A boltíves terek méltó helyül szolgálnak a könyveknek. A Helytörténeti Kiállítóhely a könyvtár épülete mellett található.

Egyedi tájértékek az út széli keresztek, feszületek, illetve kis szent szobrok.

Népi lakóház eredeti
ablakkialakítással

Deszkaoromzatos népi lakóház
eredeti ablakkialakítással

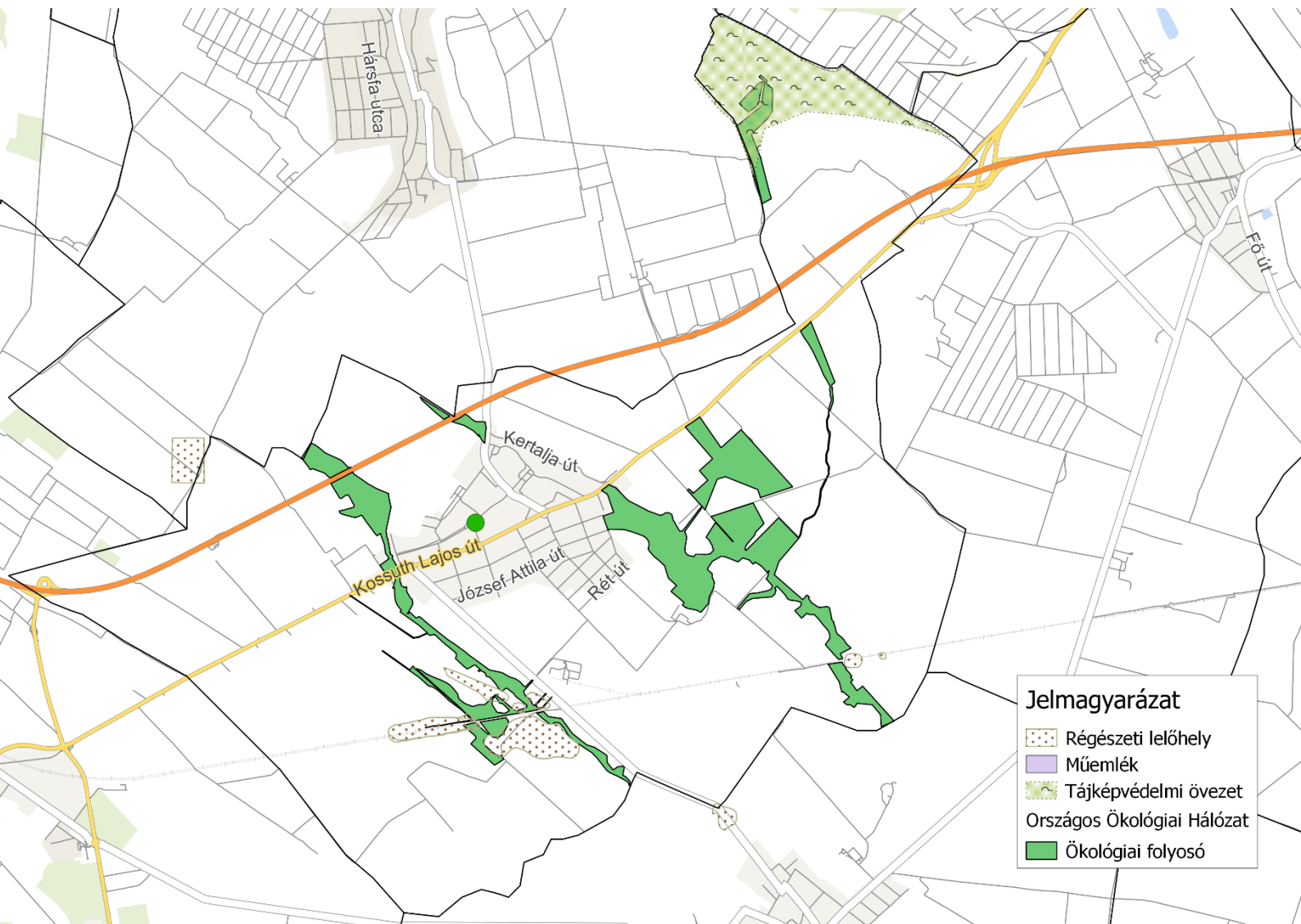
Kissé átalakított, de ilyenként is rendkívül vonzó megjelenésű népi lakóház

Természeti értékek

A Gyöngyösről Hortra vezető főút mentén egy hársfa áll, mely egyben egyedi tájértéknek is tekinthető.

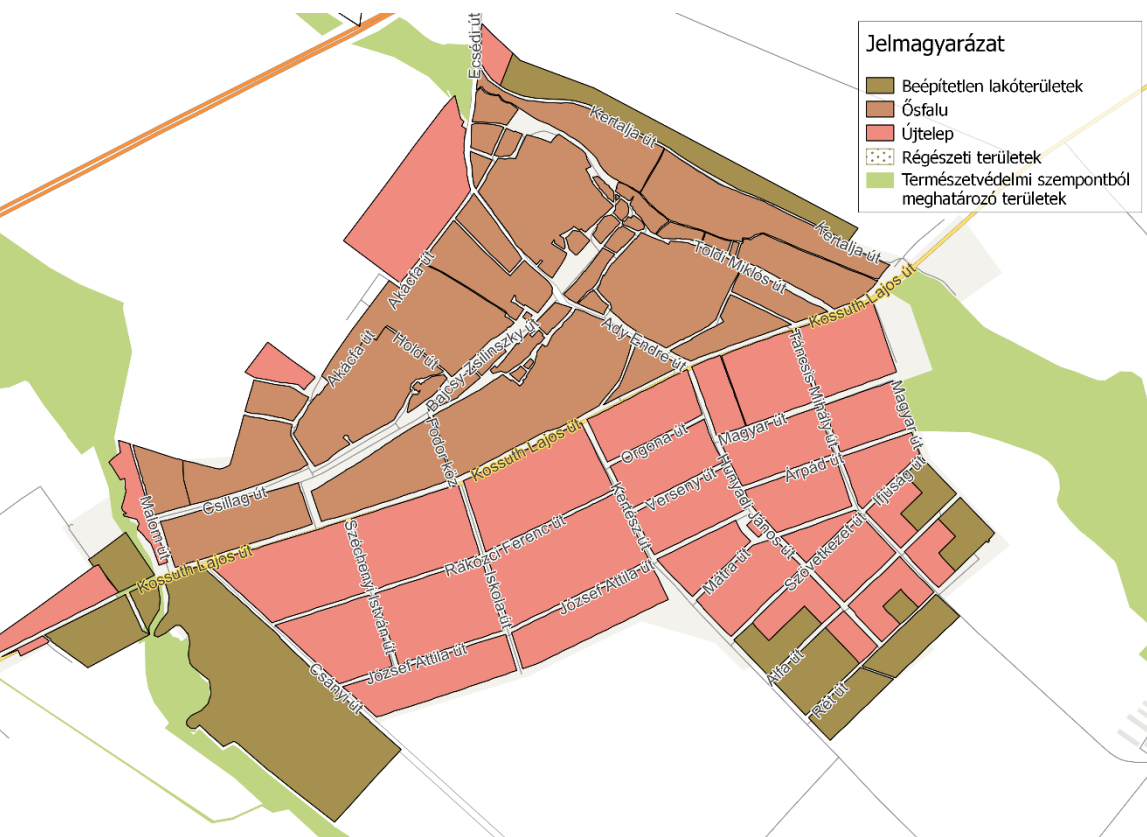

További természeti és táji védelemmel érintett területek a nemzeti ökológiai hálózat ökológiai folyosója által érintett területek, valamint az országos településrendezési terv által meghatározott tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület országos övezete. A természeti és táji védelemmel érintett területeket a későbbiekben együtt kezeljük, ám az alábbi ábrán külön kerülnek jelölésre. Pontos lehatárolásuk és ábrázolásuk a község szabályozási tervén méretarányosan került rögzítésre.

4.

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

A település szerkezetét jól elkülöníthetően két részre osztható, ahol természetes választóvonalként jelenik meg a 3-as főút. Harmadik településkarakter alapján elkülöníthető terület a még beépítetlen

falusias lakóterületnek kijelölt területek, ahol az idetelepülők építhetik meg saját otthonukat.

Az északi oldal régebbi településrészein organikus településszerkezet a domináns, míg a főút déli oldalán a hálózatos kialakítású, szabályos utca rendszer a jellemző. A település csaknem kizárólagosan lakóterületekből áll, melyek közé részben történeti okok miatt zárványszerűen ékelődtek az egyes intézmények, ill. szolgáltatói funkciójú területek, építmények. A mai Szabadság tér környezetében alakult ki a jelenlegi községi központ, mely két pólus felé terjeszkedett, egyrészt az egykori vallási és települési központot jelentő templom irányába, másrészt az Ady úton megtelepedett kereskedelmi és szolgáltató létesítmények

felé. A falusias karaktertől egyértelműen elüt a falu közepén létesített volt Mezőgép telephely, a Kossuth út - Ady út találkozásánál épült kis lakótelep szerű társasházi beépítés, ill. a közösségi ház mögött részben megmaradt egykori kastély szárny.

A lakott belterületre az öregfaluban a szalagtelkes oldalhatáron álló beépítési mód a jellemző, földszintes lakó és gazdasági épületekkel. Az újtelep szabályos telekrendszerében jobbra csak lakóépületek találhatóak, jellemzően oldalhatáron álló beépítéssel. A telkek használata elsősorban lakótelekként funkcionál, ill. néhány helyen vállalkozás telephelye is létesült rajtuk.

A település külterületén több természeti védelemmel érintett terület is található. A nemzeti ökológiai hálózat ökológiai folyosóját, és a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetét együttesen természetvédelmi szempontból meghatározó területeknek nevezzük.

5.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Arra vonatkozóan, hogy milyen mértékben legyen tekintettel egy új épület, településrész és annak környezete a vele együtt látható építményekre, és különösen a szomszédok elvárásaira, elsősorban etikai elvárások, és csak kisebb részben építészeti javaslatok fogalmazhatók meg. A települési együttélési elvárás az, hogy az építési, környezetalakítási beavatkozások a kialakult állapotnál kedvezőtlenebb állapotot ne idézzenek elő, lehetősége szerint a település vonzerejének erősítését segítse. Az építészeti javaslatok ennek tükrében olyan településarculat elérését segíthetik, amelyben a kialakult arculatot nem értékelik le az újabban létesített épületek és zöldfelületek.

ÖREGFALU TELEPÜLÉSRÉSZRE MÉRTÉKADÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

MAGASSÁG

Az Öregfalunak a település történelmi szempontból jelentős, első területeit neveztük. Ezen a területen főként földszintes vagy földszint plusz emeletes lakóházak épültek. A terület középpontjában az újjáépített római katolikus templom áll, mely kiemelkedik a környező lakóterületek közül.

A település jelentős részén falusias lakóterületek dominálnak, ám az Öregfalu központjában kisvárosias lakóterületek is megjelennek társasházi jellegű, vagy több-nemzedékes épületekkel.

Az Öregfaluban meglévő családi házak közel azonos magasságúak, a túl magas házak kevésbé illeszkednek a központi településrészbe. Amikor csak a tető magassága kiugró, mint az idézett esetben, az a monoton magasságba érdekes változatosságot hozhat.

A változatos tetőforma, és finoman eltérő tetőhéjalás megszakított zöld foltokkal vonzó összképet adhat.

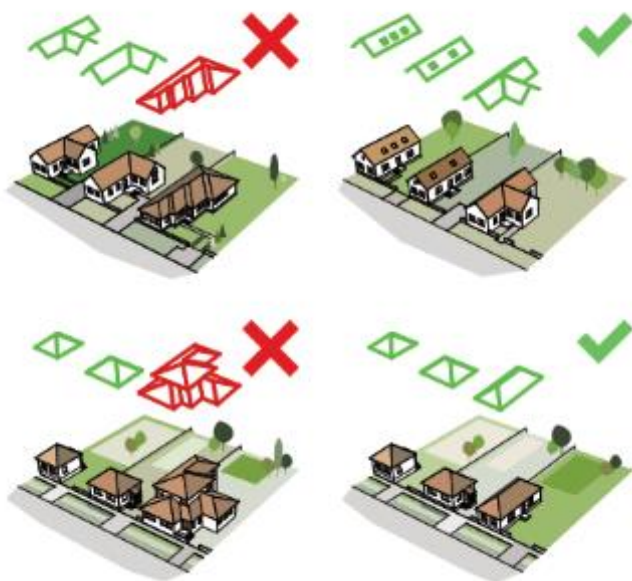

A TETŐHAJLÁSSZÖG ÉS TETŐFORMA

A házak tetőhajlásszöge közel azonos, ezzel egységes utcaképet formál az Öregfalu településrészen. A leggyakoribb a településrészen a 40 fok körüli tetőhajlásszög. Lapostetős vagy túl nagy hajlásszögek a településrészen ritkán fordulnak elő.

Összességében visszafogott formálásuk és kulturált környezetük számos település számára példaszzerű.

Az Öregfalu településrész tetőformái között legelterjedtebb a sártető és a nyeregtetőforma alkalmazása. Nem ritka a településrészben az összetettebb tetőformák alkalmazása.

A kontyolt és oromfalas tetőkből érdekes lánc-alakzat, a növényzettel egyedi összképet ad

Az építési előírásoktól kevésbé kötött, egyedi megoldásokat nem hangsúlyozó formálás és kisebb zöld sövény visszafogott kerítésalakítás mellett nem hangoskodó, vonzó, egyedi arculatot eredményez.

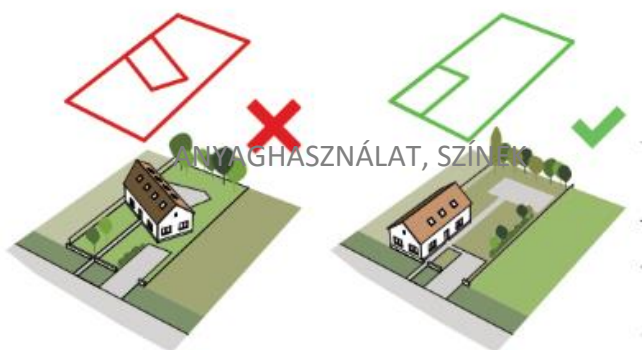

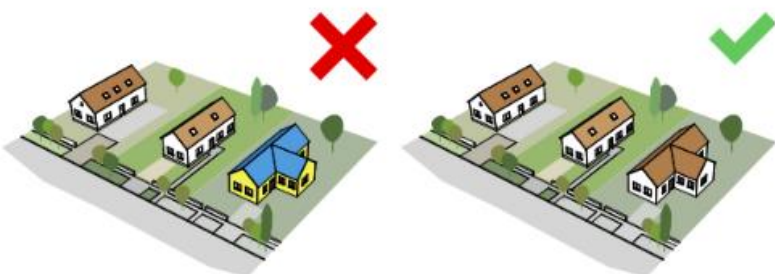
A hagyományos népi lakóházakhoz képest hatalmas tömegű és eltérő tetőalakzatú, de egyaránt 40-45 fok közötti tetőhajlású új lakóépületek gazdag és tagolt zöld növényzettel övezve konszolidált utcaképet eredményeznek.

TELEPÍTÉS

A családi házak telepítése oldalhatáron álló, a telken belüli elhelyezkedése az utcára merőleges rendszerű. Új építéseknél kerülni kell az utcára nem merőlegesen történő telepítést, és az indokolatlan mélységben való elhelyezést.

A településrész épületeinek színvilága visszafogott, összességében megfigyelhető az illeszkedés, a hasonló anyag- és színhasználat. A meglévő épületek színéhez igazodó, ahhoz illeszkedő új épület építése ajánlott. Hangsúlyos, erős színek alkalmazása nem javasolt.

KERÍTÉSEK AZ ÖREGFALUBAN

Az településrészen az áttört kerítések előnyben részesítendőek a tömör és nem átlátható megoldásokkal szemben.

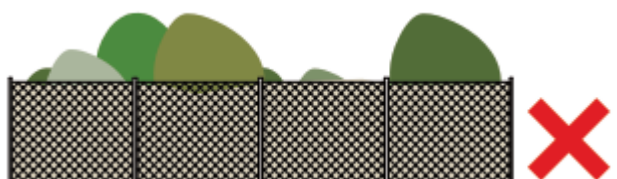
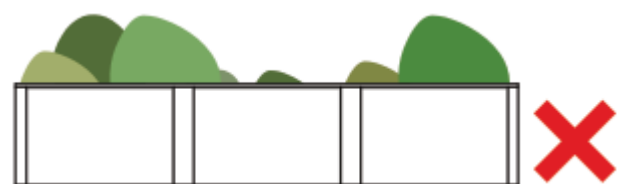
Teljesen áttört, drótfonatos kerítés.

Áttört kerítések nádszövettel vagy más takarószöszel való borítása helyett a belátás korlátozására sövény létesítése javasolt

Osztopos korlátos 1/3-ad lábazat és 2/3-ad áttört résszel.

Áttörés nélküli, falszerű kerítés elemek előkertés lakóterület kerítései körében kedvezőtlenek.

A kerítések az utcakép szerves részét képezik. Léteznek hagyományos megoldások, melyek mind anyaghasználat, mind forma és kialakítás terén megjelennek, és léteznek modern megoldások is. Hort Öregfalu településrészen vegyesen előfordulnak mind a két típus jellemzői. A kő és fa vegyítése jellemző főként, de előfordulnak a kovácsoltvas, téglá elemek kombinációi is. Alkalmazhatunk élő kerítés

elemeket, mint például sövényt a meglévő szerkezet kiegészítéseként.

A kerítés lehet áttört, mely az elő és oldalkertekbe betekintést enged, vagy lehet tömör, zárt, ha magánéletünket szeretnénk megóvni. A kialakításánál jelentősége van az utcakép egységesnek mondott megformálásának. Ez értelmezhető úgy, hogy egy utcaszakaszon kialakult szerkezettel, anyagokkal, formákkal, színekkel készülnek az 1,80 m magasságig emelt kerítések. Egy másik megközelítésnél a hierarchikus megkomponálás kap fontos szerepet. Ilyen esetben a növényzettel is társulva vannak rövid, növényi szoborként megjelenő domináns szakaszok, körülöttük a testes beton vagy téglapillérek nélküli, finom hálószerkezetes kerítések. Ahol kialakultak az állatakadályozó beton lábazatos, feltűnő fehérre festett testes pilléres kerítések, ráadásul a fa vagy fémkerítések fehérre vannak festve, ott az új beépítéseknél is várhatóan ez a szokás fog érvényesülni. Törekedni kell arra, hogy minél több zöld növény és kevésbé hangos színekkel kellemes összkép alakuljon ki.

Várfalszerű kerítés igényes kapukkal, kevés zölddel, ahol bár a kerítés tömör, de a kapunyí-
lások eléggé nyitottak ahhoz, hogy látszódjon a gondozott előkert.

ÚJTELEP TELEPÜLÉSRÉSZ

MAGASSÁG

Az újtelepen a családi házak földszintes vagy földszint plusz egy emeletes épületekkel épültek be, melyek fésűs oldalhatáron álló beépítésben állnak, és többségük előkertes kialakítású. A beépítési mód a legtöbb helyen, oldalhatáron álló beépítést tesz lehetővé. Az újtelep építési övezetenként változatosabb,

sokszor eltérő építménymagasságot is megjelenítenek. A meglévő családi házak viszont közel azonos magasságúak, ezért az átlagos igény szintű túl magas házak nem illeszkednek az újtelep településrészbe.

25°

A TETŐHAJLÁSSZÖG ÉS TETŐFORMA

A házak tetőhajlásszöge közel azonos, ezzel egységes utcaképet formál. Összességében az épületek visszafogott formálásuk és kulturált környezetük számos település számára követendő példa lehet.

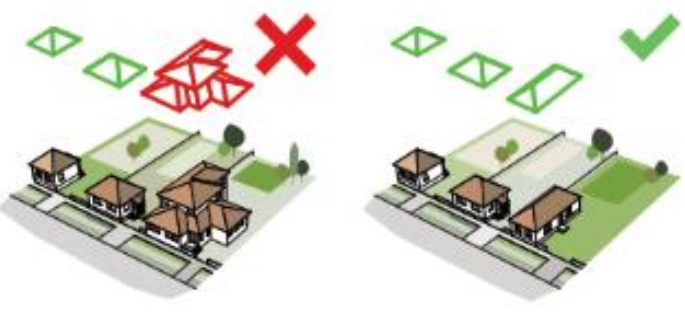
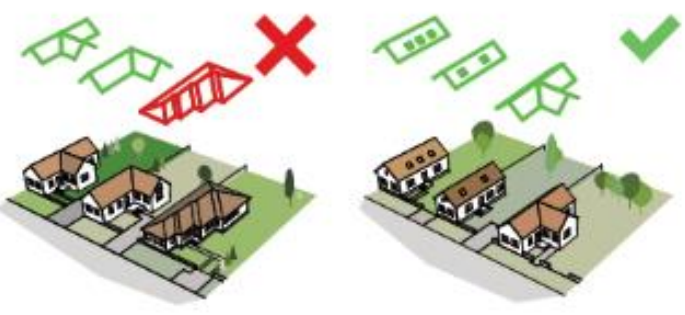
55°

40°

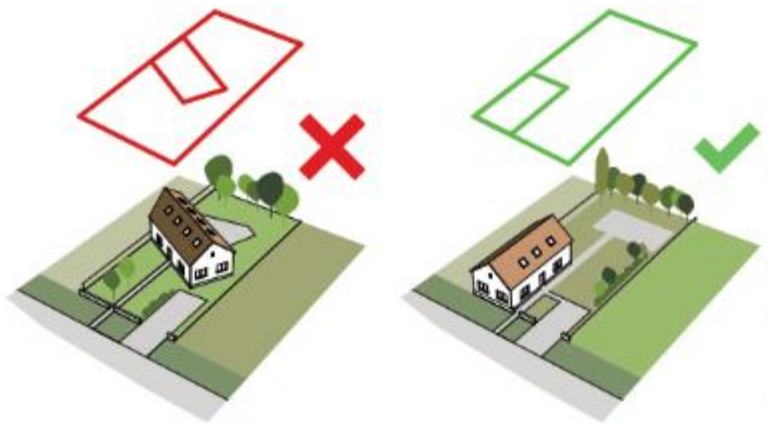

A tetőformára a nyeregtető és a sátortető és ezek kombinálása jellemző a településrészen, de előfordulnak bonyolultabb tetőformák is az újabb építésű házak esetében.

TELEPÍTÉS

A házak telepítése oldalhatáron álló, a telken belüli elhelyezkedése az utcára merőleges rendszerű. Kerülni kell az utcára nem merőlegesen történő telepítést és az indokoltan mélységben való elhelyezést.

ANYAGHASZNÁLAT, SZÍNEK

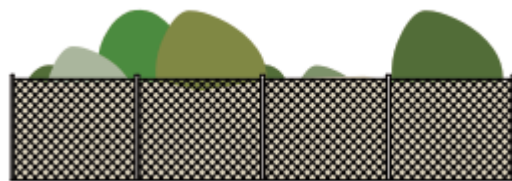
A településrész épületeinek színvilága visszafogott, összességében megfigyelhető az illeszkedés, a hasonló anyag- és színhasználat. A meglévő épületek színéhez igazodó, ahhoz illeszkedő új épület építése ajánlott. Hangsúlyos, erős színek alkalmazása nem javasolt.

KERÍTÉSEK AZ ÚJTELEP LAKÓTERÜLETEIN

Természetes határ, kerítés növényelválasztásból.

Hort Újtelep település-
részein az áttört kerítések
előnyben részesítendőek a
tömör és nem átlátható megoldásokkal szemben.

Teljesen áttört, drótfonatos kerítés.

Áttört kerítések nádszövettel vagy más takaróeszközzel való borí-
tása helyett a belátás korlátozására sövény létesítése javasolt

ÚJONNAN BEÉPÜLŐ LAKÓTERÜLETEK

Az újonnan beépülő lakóterületeken az épületek telepítése, a telkek beépítése az újtelepi településrészhez hasonló módon javasolt. A beépítés itt is jellemzően oldalhatáron álló beépítési mód alkalmazásával, a telken belüli elhelyezkedése az utcára párhuzamos és merőleges rendszerű.

Az épület a telk utcafronti részéhez közelebb épüljön meg az előkert megtartásával, így marad mögötte hely egy védett kertrész kialakítására.

A beépítés ezeken a területeken falusias építési övezetet határoz meg. Ennek megfelelően a házak magassága közel azonos, egyszintes beépítést tesz lehetővé. A meglévő épületek közé épülő új házak esetében nem elfogadható a túl magas, vagy a túl alacsony épületek tervezése.

vagy a túl alacsony épületek tervezése.

A tetőforma és tetőhajlásszög az újonnan beépülő lakóterületeken közel azonos. Törekedni kell az egyszerű tetőformák alkalmazására, a már meglévő házak tetőformájához igazodva. Az új házak építéskor kerülni kell a kirívó, rikító színek alkalmazását mind a homlokzati kialakításoknál, mind a fedéseknél.

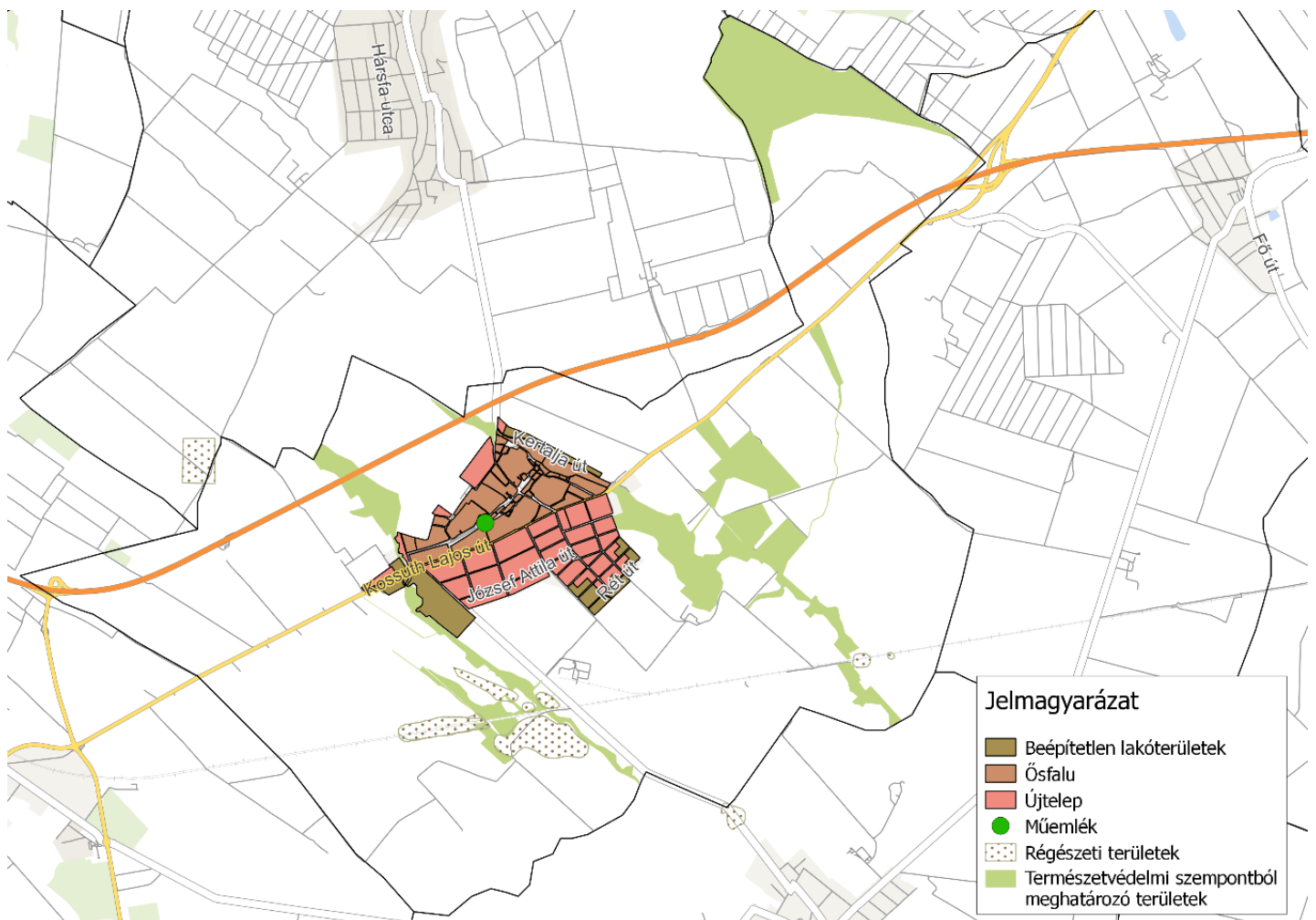
A kerítések kialakításánál előnyben kell részesíteni az áttört kerítéseket illetve a természetes kerítéseket (növényekből kialakított határ).

TERMÉSZETVÉDELMI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK

Hort tájképvédelmi jelentőségű településrészein fokozott körültekintéssel kell minden beavatkozást megvalósítani. Javasolt a területek beépítetlen jellegének megtartása a már kialakult és értéket képviselő építmények karakterének megóvásával együtt.

Az értékes tájkarakter megőrzése a területhasználat, telekszerkezet hosszú távú megtartásával őrizhető meg. A tájképvédelmi jelentőségű területeken reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény, felszíni elektromos hálózati, vagy hírközlési elem, vagy építmény elhelyezése nem ajánlott. A világítás kialakítása során csak lefelé világító megoldások alkalmazhatóak.

A település területét az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosója és a tájvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek védett területei, valamint 9 régészeti lelőhely érinti az alábbi ábra bemutatásával.

6.

MAI PÉLDÁK, ÉSZREVÉTELEK

KERTEK, UDVAROK

A pihenés, kikapcsolódás és kisebb mértékben az élelmiszertermelés helyszíne a kert.

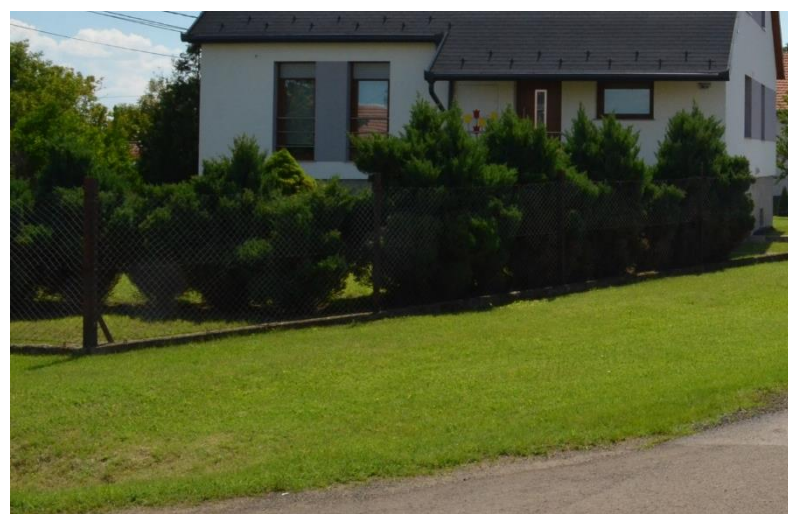

A növényekkel teli előkert évszakonként változó, sokszínű élénkítő hatást kelt. A jól megválasztott növényfajták egész évben változó kert-képet formálhatnak, és nem csak számunkra kedvezőek, mivel egyes élőlények életterévé is válnak. A település arculatában nagy szerepet játszik az előkertekben illetve oldalkertekben telepített növények sokrétősége. A rendezett előkert hozzájárul az utcakép kedvező megítéléséhez.

A dísznövényekkel tarkított, megfelelően gondozott utcakert az utcakép szerves részét képezi, mely jó benyomást kelt és hozzájárul a szép, rendezett utcaképhez.

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

A településen előfordulnak a népi építészetre jellemző oszlopos tornác és terasz kialakítások. A tornác kialakítására számos, részleteiben eltérő megoldás lehetséges. A tornácos épületek sora karakteres utcaképet mutat, nosztalgikus jellegű, a település múltját nem valamilyen eredeti kialakítás másolásával hosszabbítja meg. Maga a tornác funkció kap jelentőséget, dekoratív elemmé válva is erősíti a település sajátos arculatát. Nem mond ellent annak a törekvésnek, hogy egy új épület kialakításánál törekedjünk az egyszerűsége, mind formában, mind anyaghasználatban, mivel az épületek tömegalakításának egyszerűsége a meghatározó.

HOMLOKZATKÉPZÉS

Az épületek homlokzati kialakításánál ügyelnünk kell arra, hogy a nyílászárók kellemes arányaival és a hagyományos anyagok használatával illeszkedjen a környezetünkbe. A településen, főként az Öregfalu településrészen több helyen előfordul a kisméretű téglából vagy klinkertéglából készített homlokzat és homlokzati díszítés az utcafronti falrészén. A különböző anyagok megfelelő mértékű társítása szép homlokzatot is eredményezhet.

KÖZTERÜLETI NÖVÉNYZET

Utcák, terek zöld sávjainál, homlokzat-kialakításánál, vízvezetés megoldásánál a már kialakult arányokhoz és viszonyokhoz illeszkedjünk az egységes, karakteres utcakép megteremtése érdekében. Az utcák menti fasorok fatípusainak kiválasztása során például ügyelnünk kell többek között a légvezetékek, földkábelek elhelyezkedésére, illetve az utcai homlokzatok magasságára, egységes előkertméretek kialakítására. Adott térségben honos, a településre jellemző növényfajok kiválasztását előnyben kell részesíteni, a fasorok telepítése során a karakteresség megőrzése érdekében.

Fontos odafigyelni az adott fafajok igényeire, (kifejlett példányok területigénye, rendszeres metszést igényelnek-e, szárazságot, környezetterhelést tűrik-e). A

közlekedésbiztonsági szempontokra is figyelemmel kell lenni – rálátási-kilátási – viszonyok.

A dús közterületi növényzet esetén szerencsés jelezni, hogy van-e gyalogos járda. Ehhez célszerű a lakóházak előtti sűrű növényzetet időnként megszakítani.

A hagyományos tömegformálás kiváló illeszkedést biztosít.

Kivételesen vonzó utcaképet formál a kocsibejárók sora a gondozott zöld sávokkal és a fassorral az elhanyagolt csatorna-részlet ellenére.

Igényes kerítés kialakítás

Új épület igényes tömeg- és homlokzatalakítással, a hagyományos építési formákhoz való viszonya egyértelmű.

Egyszerű tömegformálás, igényes kerítés kialakítás, az utcai homlokzat kialakítás a hetvenes évek építészeti felfogását idézi.

7.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

Az utcára kirakott hirdetőtáblák, cégérek, reklámfelületek nagymértékben befolyásolják az utcaképet, ezért vállalkozóként érdemes odafigyelnünk arra, hogyan hirdetjük szolgáltatásainkat. A reklámok egymáshoz illesztésével sokkal kedvezőbb utcaképet mutatna mindenkinek, aki a településre érkezik, áthalad. Az igényes, nem túl feltűnő, de jól észrevehető feliratok is elérhetik figyelemfelkeltő céljukat. A hirdetés lényege a tájékoztatás, ezt tehetjük utcaképbe illően is. Nem könnyű feladat a reklámok, cégérek elhelyezése úgy, hogy felfigyeljenek ránk, de közben belesimuljunk a környezetünkbe.

A vállalkozások számára a horti épületek, kerítések léptékéhez mérten kell meghatározni, hogy milyen cégfeliratok és reklámtáblák elhelyezését támogatja az önkormányzat.

Az egyéb műszaki berendezések, mint például a klímaberendezések külső szerkezetei, vagy a parabola antenna tányérja oly módon helyezendők el, hogy az utcaképet ne rontsák. Ez azt jelenti, hogy az utcaképet rontó, vagy jelentősen befolyásoló műszaki és/vagy gépészeti berendezések lehetőség szerint közterületről nem látható módon kerüljenek elhelyezésre. A síktáblás napelemek, vagy napkollektorok elhelyezésére vonatkozóan a községe jellemző magastető-alkalmazás miatt javasolt az építészeti környezethez illeszkedve történő elhelyezés. A magastetőn való elhelyezés esetén a tető síkjában történő elhelyezés javasolt, annak dőlésszögével megegyezően.

Megrendelő:

Hort Nagyközségi Önkormányzat

Készítette:

Kőszeghy Építészet Bt.

Dr. Kőszeghy Attila vezető településtervező

Kőszeghy Éva okl. építészmérnök

Felhasznált irodalom:

Hatályos településrendezési terv vizsgálati és alátámasztó munkarésze

dr. Kasza Sándor - Heves Megye Kézikönyve

TAK egyeztető felület építészeti útmutató ábrái (Lechner Tudásközpont)

Magyarszéphegy minta településképi arculati kézikönyv

Készült:

2017. augusztus hó